

Lutkovna kritika

Ravno prav strahovito

Ana Duša in Tin Grabnar: Strahovito, **Lutkovno gledališče Maribor**, Mala dvorana, ogled premiere 17. decembra

Petra Vidali

Kateri od strahov je najbolj strahovit? Strah pred temo seveda. In katera tema je res najbolj strahovita od strahovitih? Tista, ki biva v kleti, če mene vprašate. Takšni, da vodijo do nje strme stopnice, takšni s pajčevinami (samo da ne bi nihče omenil miši, kaj šele podgan, prosim!), takšni, da brli v njej samo kakšna lučka, ki seveda ugasne ... Od petega leta, ko smo šli z babico prvič po krompir, do večnosti. Vsaj kak strah pred glodavci, ki se mogoče skrivajo v temi, ostane, priznajmo.

Predstava Strahovito je namenjena otrokom, starim vsaj pet let. Njihov zastopnik v predstavi, fantek Bine, je malo starejši, ravno toliko, da zna ozavestiti oziroma ubesediti probleme. Rad bi bil to, kar bi verjetno hotelo biti največ fantkov na svetu, najboljši nogometaš pač, in strašno rad je, da je tudi on malo žogast, in ko se tako preganja za žogo, se ta enkrat skotali v klet. In potem pride vse tisto, kar piše v prvem odstavku. Na koncu bo seveda dobil žogo, ampak še bolj pomembno je tisto, kar bo izgubil. Dobro, kot smo rekli in kot na koncu priznajo tudi igralci animatorji, malo strahu vedno ostane.

Otroci torej dobijo v Strahovitem nekaj, kar jim poskušajo sodobne zgodbe za otroke po navadi prihraniti, stare pravljice pa so imele tega v izobilju. Vseeno pa se obred prehoda skozi temo dogaja v strogo kontroliranih razmerah, bi se reklo. Napetosti v ključnih momentih ne zmanjka (muzika jo markira kot v kakšni fini stari srhljivki), otroci so tiho kot miške, ampak od Strahovitega prav gotovo ne bodo imeli novih travm.

Kako v lutkovnem mediju najboljše ujamemo temo, sence in vse, kar pač spada k takšnemu strahu? S senčnim gledališčem seveda. Tukaj pa nastopi fascinantna tehnična imaginacija soavtorja in režiserja. En sam junak (ampak ne samo z eno lutko, več kot dvajset jih zamenjajo, ne da bi se gledalec tega sploh zavedel) se kot senca premika skozi svetlobo, ki jo dajejo diaprojektorji. Dogajalni prostor se ustvarja s projiciranimi risbami prostora. Slika je ves čas tridelna, razmerja med tremi zasloni so raznorodna, po navadi se zgradi horizontalna linija enega prostora, stranska zaslona pa nakažeta tudi

vertikalne prehode v druge prostore. Komplicirano, skratka, in fascinantno v vsakokratni izpeljavi. Igra svetlobe in teme - pa tudi živahnih barv in črne barve -, ki je ključni dramaturški in likovni princip, se dogaja na več nivojih in preseneča z inventivnimi rešitvami. Nevpadljivi, a pomenljivi motivi so ogenj, lestenci, stikala, baterijske svetilke. Tema pa ... je grozna, dokler se plazi za Binetom in žre svetlobo, ko pa se Bine znajde v njeni sredini, v njenem čistem jedru, postane mehka, skoraj topla. Čeprav gre za dvodimenzionalne slike, je to verjetno ena najbolj zahtevnih likovnih podob, kar smo jih videli v zadnjem obdobju.

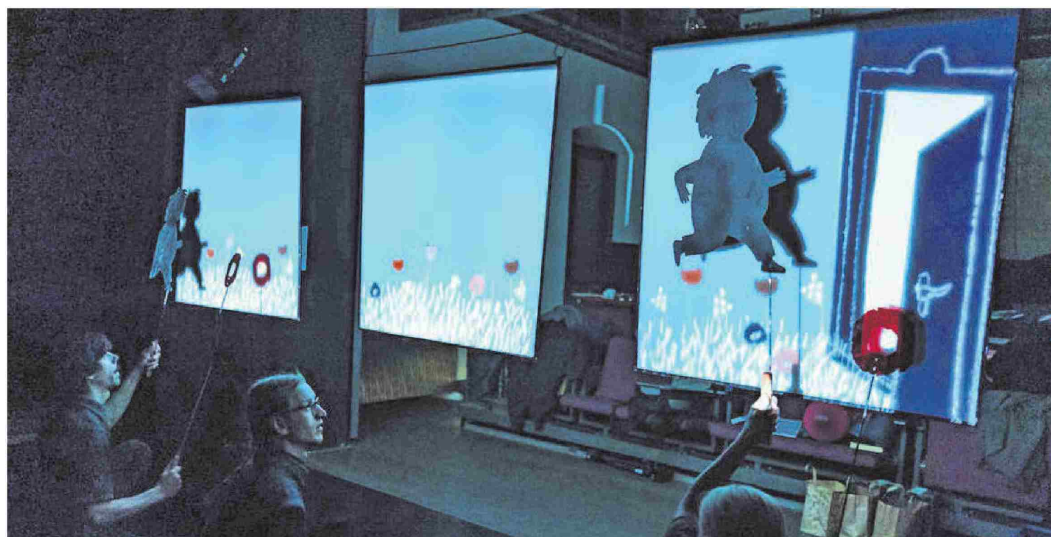
Tudi igralci in/ali animatorji nimajo lahke naloge. Projekcijo uokvirijo s prisrčnima prologom in epilogom, vmes pa dobre pol ure v temi brezhibno animirajo Bineta, ki je v nenehnem gibanju na vseh frontah. A osupljiva ni le količina gibov, ampak še bolj njihova kakovost. Z animacijo zna ta lutka brez gibljivih delov res hoditi po stopnicah, in to v obe smeri, brcati žogo, driblati ... Glasovno Bineta ves čas odlično uprizarja Miha Bezeljak. Z diaprojektorji in torej analogno podobo se Strahovito namerno postavlja kontra digitalni kulturi, vseeno pa ne bi rekla, da je to retro predstava. Skupaj s subtilno minimalistično likovno govorico je preprosto nadčasna. Predvsem pa je Strahovito zgleden primer predstave, v kateri presežek tehnologije ni sam sebi namen, ampak proizvede pomenski presežek.

Predstava, v kateri presežek tehnologije ni sam sebi namen, ampak proizvede tudi pomenski presežek

Ustvarjalci uprizoritve

Avtorja besedila Ana Duša in Tin Grabnar
Režiser Tin Grabnar

Avtorica likovne podobe Zala Kalan
Dramaturginja Ana Duša
Avtor glasbe Mitja Vrhovnik Smrekar
Programer in tehnolog Borut Savski
Lektorica Metka Damjan
Kostumografka Mojca Bernjak
Asistentka za scenografijo Thea Melin
Oblikovalec svetlobe Gašper Bohinec
Oblikovalec zvoka Jure Avguštiner
Izdovalec diapozitivov Domen Martinčič
Igralci Barbara Jamšek, Miha Bezeljak, Uroš Kaurin

Enega junaka obvladujejo trije animatorji, Miha Bezeljak, Uroš Kaurin in Barbara Jamšek. Foto: Boštjan LAH